

Tasa-arvosuunnitelma

HANKONIEMEN LUKION TASA-ARVOSUUNNITELMA

Hankoniemen lukion opetus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Lukio tukee ihmisten hyvinvointia ja demokratiaa. Lukio-opetus on uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitoutumatonta, eikä opintoja käytetä minkäänlaisen kaupallisen vaikuttamisen välineenä. Keskeisessä roolissa on sukupuolten välinen tasa-arvo ja eri maailmanosista kotoisin olevien ihmisten tasa-arvo. Jokaisella on oikeus olla lukiossa vapaasti juuri sellainen yksilö, kuin hän itse kokee olevansa.

Yhdenvertaisuus

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta

Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa ja opetuksessa on tärkeää. Viranomaisten ja oppilaitosten sekä muiden koulutusta ja opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista.

Syrjinnän ehkäiseminen Hankoniemen lukiossa

Syrjinnän kielto: Välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella on kielletty. Välittömällä syrjinnällä tarkoitetaan laissa:

- 1) naisten ja miesten asettamista eri asemaan sukupuolen perusteella
- 2) eri asemaan asettamista raskaudesta tai synnytyksestä johtuvasta syystä.
- 3) eri asemaan asettamista sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella

Välillisellä syrjinnällä tarkoitetaan laissa:

- 1) eri asemaan asettamista sukupuoleen nähden neutraalilta vaikuttavan säännöksen, perusteen tai käytännön nojalla, jos menettelyn vaikutuksesta henkilöt voivat tosiasiallisesti joutua epäedulliseen asemaan sukupuolen perusteella;
- 2) eri asemaan asettamista vanhemmuuden tai perheenhuoltovelvollisuuden perusteella.

Syrjintä oppilaitoksissa

Oppilaitoksen sekä muiden koulutusta ja opetusta järjestävien yhteisöjen menettelyä on pidettävä tässä laissa kiellettyinä syrjintänä, jos henkilö asetetaan opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa tai oppilaitoksen tai yhteisön muussa varsinaisessa

toiminnassa sukupuolen perusteellamuita epäedullisempaan asemaan taikkamuutoin kohdellaan 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Hankoniemen lukiossa pidetään huoli siitä, että ketään ei syrjitä arvioinnissa, hakuprosessissa, opetuksessa eikä oppilaitoksen muussa yleisessä toiminnassa.

Tasa-arvosuunnitelman tavoitteet

Tasa-arvosuunnitelman tavoitteena on kiinnittää huomiota naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteutumiseen. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä kaikkea sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Tasaarvolaisissa (7 §) kielletään välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella. Siinä määritellään syrjinnäksi myös seksuaalinen häirintä ja häirintä sukupuolen perusteella sekä myös käsky harjoittaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Lisäksi vielä tasa-arvolaisissa (8b §) kielletään syrjintä oppilaitoksissa. Naisilla ja miehillä tulisi olla samanlaiset tasapuoliset mahdollisuudet koulutukseen.

Hankoniemen lukion opetussuunnitelman mukaan opiskelijoita pyritään kasvattamaan suvaitsevaisuuteen. Opetuksen perustana ovat ihmisoikeuksien ja elämän kunnioitus. Tavoitteena on pyrkimys oikeudenmukaisuuteen ja demokratian ja tasa-arvon edistämiseen. Opiskelijan tulisi oppia tuntemaan, mitkä ovat kansalaisen perusoikeudet Suomessa, mitä ne käytännössä merkitsevät sekä miten niitä ylläpidetään ja edistetään. Hankoniemen lukiossa arvostetaan kulttuurimme perintöä ja yleisesti hyväksytyjä hyviä käytöstapoja.

Opiskelijoiden valinnat

Koulutus- ja ammattirakenteen jakautuminen sukupuolen mukaan on Suomessa melko yleistä. On nähtävissä, että naiset kilpailevat keskenään koulutuspaikoista naisennemistöisille aloille, mistä johtuu, että naisvaltaisille aloille on vaikeampi päästä opiskelemaan kuin miesvaltaisille.

Joillakin aloilla on epäsuhtaa siinä, että naisia valikoituu alalle enemmän, toisilla aloilla taas on voittopuolisesti miehiä. Hankoniemen lukiossa jo lukioaikana otetaan esiin koulutuksen ja työmarkkinoiden sukupuolijako. Parhaiten tämä soveltuu tehtäväksi opinto-ohjauksen yhteydessä, mutta sopii myös keskustelun aiheeksi eri oppiaineiden tunneilla. Opiskelijoille esitellään tasapuolisesti kaikkia aloja ja ammatteja ja tutustutaan alojen vaatimukseen, opiskelupaikkoihin ja pääsyvaatimukseen.

Opetuksen järjestäminen ja tasa-arvo

Tutkimusten mukaan pitkään on pyritty sukupuolten väliseen tasa-arvon toteuttamiseen sillä, että opetus on ollut mahdollisimman sukupuolineutraalia eli opiskelijoiden sukupuoli ei ole olennainen tekijä opintojen kannalta. Opiskeluolot on järjestetty sellaisiksi, että ne sopivat sekä nais- että miesopiskelijoille. Molempia sukupuolia kannustetaan löytämään omat henkilökohtaiset vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa. Hankoniemen lukion opettajakuntaan ja henkilökuntaan kuuluu sekä nais- että miesopettajia.

Arviointi

Kaikinpuolisen tasa-arvon tulee toteutua opiskelijoiden suorituksia arvioitaessa. Opettajien tulee antaa arvosanat osaamisen ja tiedon perusteella suosimatta jompaakumpaa sukupuolta. Arvioinnin

perusteet tulee kertoa opiskelijoille kurssin alussa ja opettajan pitää arvioida suoritukset sen mukaan, miten hyvin opetussuunnitelman asettamat tavoitteet on saavutettu käyttäen samoja kriteereitä kaikkiin opiskelijoihin sukupuoleen katsomatta.

Hankoniemen lukion opetussuunnitelman mukaan arviointi on oikeudenmukaista, tasapuolista ja vertailukelpoista, ennustavaa ja se pohjautuu riittävän kattavaan näyttöön.

Sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän ennaltaehkäisy Hankoniemen lukiossa

Sukupuolisena häirintänä tai ahdisteluna pidetään kaikkea sellaista toimintaa, jota sen kohde pitää loukkaavana tai vastenmielisenä. Kaikkien Hankoniemen lukiossa opiskelevien tai työskentelevien tulee kohdella toisiaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti. Minkäänlaista henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa seksuaalista tai muuta häirintää - henkistä eikä fyysistä, ei suvaita Hankoniemen lukiossa. Myöskään ei toivottu kielenkäyttö - kuten haistattelu, kirosu, nimitykset, härskit puheet, ulkonäön arvosteleminen tai muu uhkaava käyttäytyminen - ei ole sallittua. Sukupuolisesti vihailevat eleet ja seksuaalisesti värittyneet viestit kuuluvat toimintaan, jota ei voida hyväksyä.

Jokaisella opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Epäasialliseen kielenkäyttöön ja käyttäytymiseen puututaan. Jos on joutunut sukupuolisen häirinnän kohteeksi, tulee tämä ilmaista häiritsijälle ja mikäli tämä ei auta, asiasta tulee ilmoittaa opettajakunnalle taiesimiehelle. Tiedon saatuaan oppilaitos ryhtyy selvittämään ja poistamaan ongelmaa käytettävissään olevin keinoin.

Tasa-arvosuunnitelmasta tiedottaminen

Tämän tasa-arvosuunnitelman tavoitteita pidetään esillä Hankoniemen lukiossa sopivissa tilaisuuksissa, kuten opettajainkokouksissa, vanhempainilloissa ja opiskelijoiden ryhmänohjaustilaisuuksissa. Lukion kotisivujen ja facebook-sivujen kautta internetissä tavoitetaan koko henkilökunnan ja opiskelijoiden lisäksi myös huoltajat.

Yhdenvertaisuussuunnitelma

HANKONIEMEN LUKION YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Periaatteet yhdenvertaisuuden toteuttamisessa Hankoniemen lukiossa Perustuslain 22 § velvoittaa julkista valtaa turvaamaan perusoikeuksien käytännön toteutumisen. Lisäksi yhdenvertaisuutta määrittelee yhdenvertaisuuslaki (1325/2014). Tämä tarkoittaa myös yhdenvertaisuuden ja sosiaalisten perusoikeuksien aineellista toteutumista. Laeilla ja muilla alemman asteisilla säädöksillä yksilöidään tarkemmin, millaisia toimia yhteiskunnalta edellytetään: esimerkiksi millaisia palveluita asiakkailta on oikeus saada, jotta perusoikeudet toteutuvat. Viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita,

tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Syrjinnän ehkäiseminen

Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Häirinnän ehkäiseminen

Henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaava käyttäytyminen on häirintää, jos loukkaava käyttäytyminen liittyy iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella tehtyyn toimintaan ja käyttäytymisellä luodaan mainitun syyn vuoksi henkilöä halventava tai nöyryyttävä taikka häntä kohtaan uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri.

Vammaisen ihmisen oikeudet yhdenvertaisuuteen

Viranomaisen, koulutuksen järjestäjän, työnantajan sekä tavaroiden tai palvelujen tarjoajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa asioida viranomaisissa sekä saada koulutusta, työtä ja yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla.

Yhdenvertaisuus Hankoniemen lukiossa

Hankoniemen lukiossa noudatetaan yhdenvertaisuuslainsäädäntöä. Ihmisen syrjiminen on kiellettyä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Mikäli syrjimistä näiden perusteella ilmenee, siihen puututaan henkilökunnan ja koulun johdon toimesta välittömästi. Hankoniemen lukiossa noudatetaan yhdenvertaisuusperiaatetta vammaisten opiskelijoiden huomioimisessa. Koulussa on invahissi ja vammaisen tai sairaan opiskelijan esteettömästä liikkumisesta koulun tiloissa, sekä mahdollisuudesta yhdenvertaiseen opiskeluun, huolehditaan kaikin käytettävissä olevin keinoin.